

СИЛЛАБУС
2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі
«БВ02211-Этнология және антропология» білім беру бағдарламасы бойынша

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)	
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)			
101791 Қазақстанның этникалық топтарының этнографиясы	СӨЖ саны 5.	3	3		6	ОБӨЖ саны 6.	
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ							
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері		Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Оффлайн	БД Жоғары оқу компоненті	Проблемалық, аналитикалық, интерактивті	Пікірталас, сұрақтарға жауап беру, жобалар дайындау, эссе жазу, презентациямен қорғау		Оффлайн-жазбаша		
Дәріскер (лер)	Т.ғ.к., доцент Егизбаева Меруерт Карпыковна						
e-mail:	egyzbaevamk@gmail.com						
Телефоны:	+7 701 385 98 95						
Ассистент (тер)	Есенаманова Айгерім Серікқызы						
e-mail:	esenamanova_aigerim@mail.ru						
Телефоны:	+7 708 974 0786						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ							
Пәннің мақсаты - студенттерді әлемдегі ең ірі музей коллекцияларымен және қызметінің негізгі кезеңдерімен, тарихымен, сондай-ақ олардың әлемдік мәдениетке қосқан үлесімен таныстыру.	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*				ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)		
	ОН 1 Қазақстан халықтарының этногенезі мен этникалық тарихын сипаттау;				1.1. Қазақстандағы этникалық топтарға қатысты зерттеулер мен деректерді жүйелейді 1.2. Пәнге байланысты зерттеулерге талдау жасайды		
	ОН 2. Этнографияның түсініктік аппараты мен әдістерін сипаттау;				2.1 – Этнографиялық терминдер мен түсініктерді саралайды 2.2 - Этнографиялық зерттеу әдістерін талдайды		
	ОН 3. Этникалық топтардың Қазақстан территориясына қоныстану тарихына саралау жасай білу;				3.1 – Қазақстан территориясына этникалық топтардың келуі туралы еңбектерді талдайды 3.2 Қазақстанға этникалық топтардың қоныстану мәселесін саралайды		
	ОН 4. Қазақстандағы этникалық топтарды конфессионалдық, лингвистикалық, антропологиялық және т.б. белгілер бойынша классификациялау;				4.1 Қазақстандағы этникалық топтардың тілдік жіктелуіне талдайды 4.2 Қазақстандағы этникалық топтарды антропологиялық, конфессиялық жағынан жіктейді		

	ОН 5. Қазақ халқы мен этникалық топтардың дәстүрлі мәдениеттерінің өзара ықпалдасуын көрсете білу. 5.1 - Қазақстандағы этникалық топтар арасындағы мәдени сабақтастықты талдайды 5.2 - Қазақстандағы этникалық топтардың демографиялық ахуалын саралайды.
Пререквизиттер	Этнологияға кіріспе; Әлем халықтарының этнографиясы; Түркі халықтарының этнографиясы.
Постреквизиттер	Түркі халықтары: тарихи-этнографиялық зерттеу мәселелері.
Оқу ресурстары	Әдебиет: 1. История Казахстана. Народы и культуры. - Алматы, 2001 2. Алтаев А.Ш. Очерки истории народов Республики Казахстан: монография / А. Ш. Алтаев, 2020. - 151. 3. Егизбаева М.К. Қазақстандағы түркі халықтарының құрамы мен орналасуына байланысты кейбір мәселелер. әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Хабаршысы. Тарих сериясы. – Алматы, 2011. - №3. 4. Садовская Е.Ю. Миграция в Казахстане на рубеже XXI века: основные тенденции и перспективы. - Алматы, 2001 5. Щербаков А.И., Мдинарадзе М.Г. Основы демографии и государственной политики народонаселения. М., 2005. 6. Масанов Н., Абылхожин Ж., Ерофеева И. и др. История Казахстана: народы и культуры. – Алматы, 2001. 7. Шаукенова, З.К. Социальное взаимодействие этносов в современном Казахском обществе. - Астана, 2005 8. Алексеенко А.Н., Алексеенко Н.В., Козыбаев М.К., Романов Ю.И. Этноты Казахстана. — Астана: Елорда, 2001. 9. Қазақстан этностары: Тұлға, Тарих, Естелік. – Нұр-Сұлтан, 2019. – 500 б. 10. Кан Г.В. Основные направления деятельности 4 рабочей группы по реабилитированным жертвам насильственно депортированных в Казахстан народов. Алматы, 2021. – Б.11. 11. Захарова И.В. Этнографическая работа в Казахстане в 1920-1950-х годах // Этническая история тюркских народов Сибири и сопредельных территорий: Сб. научных тр. Омск, 2018, с. 17. 12. Қалыш, Аманжол Боранбайұлы. Қазіргі Қазақстандағы этникалық және этномәдени процестер : оқу құралы / А. Б. Қалыш, 2015. – 252 б. 13. Қазақстандағы мұсылман және православие миссионерлері: қызметі мен нәтижелері (XIX - XX ғғ. басы) : монография / [З. Т. Садвокасова, О. Х. Мұхатова, С. К. Рүстемов және т.б.], 2022. – 461 б. Онлайн колжетімді: Ұсынылатын әдебиеттердің қосымша тізімі сіздің паракшаңыздың univ.kaznu.kz. сайтында ПОӘК бөлімінде берілген.
Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады. Құжаттар Univ ІЖ басты бетінде колжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық

	мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail 87013859895/egyzbaevamk@gmail.com немесе ZOOM бейне байланыс арқылы https://us04web.zoom.us/j/76842750607?pwd=FgGUPhscCs7D3CzEj07WkZlIaiPChI.1 кеңестік көмек ала алады. МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек. Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.
--	--

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері	
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериялды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	
A	4,0	95-100	Өте жақсы		
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89	Жақсы		
B	3,0	80-84			
B-	2,67	75-79			
C+	2,33	70-74			
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар
C-	1,67	60-64		Дәрістердегі белсенділік	0
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз	Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	38
D	1,0	50-54		Өзіндік жұмысы	22
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз	Жобалық және шығармашылық қызметі	0
F	0	0-49		Қорытынды бақылау (емтихан)	40
				ЖИЫНТЫҒЫ	100

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1 Қазақстан халықтарының полиэтникалық құрылу тарихы			
1	Д 1. Кіріспе. Қазақстан халықтарының полиэтникалық құрылу тарихы мен кезендері.	2	
	СС 1. Қазақстанға халықтарды күштеп қоныстандырудың себептеріне талдау.	2	
2	Д 2. Қазақстанға орыс халқының келуі (келу тарихы, қоныстануы).	2	
	СС 2. Қазақстандағы кеңестік кезеңге дейінгі орыстардың қоныстануын саралау.	2	
	ОБӨЖ 1. БӨЗ 1 орындау бойынша кеңестер		
3	Д 3. Қазақстан территориясындағы украин, белорус халықтарының келу тарихы.	2	
	СС 3. Қазақстан территориясындағы орыс, украин, белорустардың этнографиясын зерделеу.	2	
4	Д 4. Қазақстан территориясындағы поляктар мен чехтар.	2	
	СС 4. Қазақстандағы поляктар мен болгарлардың отбасылық әдет-ғұрыптарының ерекшеліктерін саралау.	2	14
5	Д 5. Қазақстандағы шешен, ингуш, күрд этностарының келу тарихы мен этнографиясы	2	
	СС 5. Қазақстандағы шешен, ингуш, күрд этностарының рухани мәдениеті	2	14
	БӨЗ 1. Қазақстанның шығыс аймақтарындағы этнодемографиялық мәселелер (баяндама түрінде)		15
МОДУЛЬ 2 Қазақстандағы этностардың этномәдениеті			
6	Д 6 Қазақстандағы неміс және грек, еврей этностарының этнографиялық ерекшеліктері	2	
	СС 6. Қазақстандағы неміс және грек, еврей этностарының діни сенімдері мен салт-дәстүрлерін талдау.	2	14
	ОБӨЖ 2. БӨЗ 2 орындау бойынша кеңестер		
7	Д 7. Қазақстандағы ұйғыр және дүнген диаспораларының қалыптасуы мен дамуы.	2	
	СС 7. Қазақстандағы ұйғыр және дүнген этностарының рухани мәдениеті, отбасы және неке қатынастарына тоқталу.	2	14
	БӨЗ 2. «Этноска» байланысты теорияларды талдау (презентация түрінде)		15
8	Д 8. Қазақстандағы түрік және әзірбайжан этностарының келу тарихы мен этнографиялық ерекшеліктері.	2	
	СС 8. Қазақстандағы түрік және әзірбайжан этностарының шаруашылығы мен отбасылық әдет-ғұрыптарының ерекшеліктеріне тоқталу.	2	14
	ОБӨЖ 3. БӨЗ 3 орындау бойынша кеңестер		
Аралық бақылау 1			100
9	Д 9. Қазақстандағы өзбек, қырғыз этностарының этнографиялық ерекшеліктері.	2	
	СС 9. Қазақстандағы өзбек, қырғыз этностарының салт-дәстүрлері мен музыкасы, кол өнері	2	8
	БӨЗ 3. Қазақстан халықтарының конфессиялық құрамын саралау (баяндама түрінде)		15
10	Д 10. Қазақстандағы қарашай, балкар, каракалпак этностарының этнографиясы.	2	
	СС 10. Қазақстандағы қарашай, балкар, каракалпак этностарының отбасы және отбасылық неке қатынастарын талдау.	2	8
	ОБӨЖ 4. БӨЗ 4 орындау бойынша кеңестер		
МОДУЛЬ 3 Қазақстандағы этникалық топтардың салт-дәстүрлері			
11	Д 11. Қазақстандағы корей этносының келу тарихы мен этнографиялық ерекшеліктері	2	
	СС 11. Қазақстандағы корей этносының рухани мәдениеті, отбасы және неке қатынастарын талдау	2	8
12	Д 12. Қазақстандағы татар, башқұрт этностарының этнографиялық ерекшеліктері.	2	
	СС 12. Қазақстандағы татар, башқұрт этностарының рухани мәдениеті мен салт-дәстүріндегі ерекшеліктеріне талдау жасау.	2	8
	БӨЗ 4. Тың және тынайған жерлерді игерудің Қазақстандағы этникалық топтардың қалыптасуына әсері		15
13	Д 13. Қазақстандағы армян және тәжік этностарының этнографиялық ерекшеліктері	2	
	СЗ 13. Қазақстандағы армян және тәжік этностарының діни сенімдері мен салт-дәстүрлерін зерделеу	2	
	ОБӨЖ 5. БӨЗ 5 орындау бойынша кеңестер		8
14	Д 14. Қазақстандағы мордва халқының этнографиялық ерекшеліктері.	2	8
	СС 14. Қазақстандағы мордва халқының отбасылық қарым-қатынастары және өнері, музыкасын саралау.	2	
	БӨЗ 5. Алматы қаласындағы этникалық топтардың мәдени орталықтарының қызметі		15
15	Д 15. Қазақстандағы чуваш этносының этнографиялық ерекшеліктері	2	

	СС 15. Қазақстандағы чуваш этносының отбасылық қарым-қатынастары және өнері, музыкасына талдау жасау.	2	7
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Декан _____ Д.С. Байгунаков

Оқыту және оқу беру сапасы бойынша
Академиялық комитеттің төрайымы _____ Бижанова М.Т.

Кафедра меңгерушісі _____ Р.С. Жуматаев

Дәріскер _____ М.Қ. Егізбаева

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
«Қазақстанның этникалық топтарының этнографиясы» пәнінің жазбаша тапсырмасы
(АБ 100%-дың-15%)

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	13-15 %	10-12 %	6-9%	3-5%	0-2%
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға Қазақстандағы этникалық топтардың қалыптасу кезеңдерін талдап, түрлі мәдениет түрлерін саралап, оларға тән ерекшеліктерін талқылап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	«Жақсы» деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, этностық топтардың мәдениеттерінің ерекшелігі көрсетілмеген, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде кате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, кате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Тандалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Этникалық топтардың этнографиясына қатысты сұрақтарды толық орындап, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындап, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Тандалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. музейлік терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.